

Regeringen, Miljödepartementet
M2022/01542

Yttrande över Miljödepartementets promemoria ”Långsiktig finansiering av kommuners och ideella föreningars medverkan i frågor om slutförvar”

Ärendet

Regeringen har berett Kärnavfallsrådet tillfälle att yttra sig över Miljödepartementets promemoria ”Långsiktig finansiering av kommuners och ideella föreningars medverkan i frågor om slutförvar”

Kärnavfallsrådets synpunkter

Kärnavfallsrådet tillstyrker promemorians förslag till ändringar och kompletteringar av finansieringslagstiftningen. Flera av förslagen överensstämmer med förslag som Kärnavfallsrådet tidigare fört fram till regeringen. Rådet föreslår emellertid följande tillägg till promemorians förslag.

Rådet föreslår att det i 4 § lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter lagen punkten 10 särskilt bör anges *”ideell förening eller en annan juridisk person som avses enligt 16 kap 13 § miljöbalken”* skilt från ideella föreningar i allmänhet.

En ideell förening enligt 16 kap 13 § miljöbalken har en särställning i förhållande till ideella föreningar i allmänhet mot bakgrund av Århuskonventionens bestämmelser om rätten till en bred information och tillgång till miljöinformation. Syftet med Kärnavfallsrådets förslag är att minska risken för att medlen till en sådan förening ”späds ut” i de fall som flera olika föreningar gör anspråk på medel ur kärnavfallsfonden.

I förslaget står det att deltagandet endast gäller under den stegvisa prövningen som är en begränsad period av det långa projektet slutförvar för använt kärnbränsle. I sin kunskapslägesrapport 2022¹ framhåller rådet att: *”behovet av ett brett deltagande, öppenhet och insyn i en fortsatt process, [bör gälla] under hela den långa projektiden och därefter (informationsbevarande är viktigt under lång tid framöver).”*

---

¹ SOU 2022:7 *Kunskapsläget på kärnavfallsområdet 2022 – Samhället, tekniken och etiken*, s. 24

Bakgrund – utredningens överväganden och förslag

I promemorian lämnas förslag till ändringar i lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter och förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (den i sammanhanget kallade finansieringslagstiftningen).

Genom ändringarna föreslås att kärnavfallsavgiften återigen ska få användas för ekonomiskt stöd till ideella föreningar för vissa insatser i samband med den fortsatta prövningen för att få uppföra och driva det sammanhängande systemet för slutförvaring av använt kärnbränsle.

Även de kommuner där en anläggning för slutförvar av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall planeras, föreslås få en utökad rätt till ersättning ur kärnavfallsfonden, genom att ersättningen anpassas till kommunernas förväntade arbetsinsatser i de kommande beslutsprocesserna för slutförvaring av restprodukter. I detta ingår både prövning av de anläggningar som kommer ingå i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och prövning av utbyggnaden av slutförvaret för radioaktivt driftavfall, SFR 2.

Det föreslås inte någon ökning av tillgängliga belopp för vare sig kommunerna eller de ideella föreningarna, utan endast att nu gällande belopp ska kunna utnyttjas för andra kostnader.

Syftet med förslagen är att säkerställa att en allsidig bedömning och granskning av slutförvaringens miljö- och säkerhetskONSEKVENSER kan äga rum och att allmänheten ges insyn i arbetet med slutförvaring av använt kärnbränsle och radioaktivt driftavfall.

Ärendets beredning

Beslut i detta ärende har fattats, efter föredragning i Kärnavfallsrådet, av rådets ordförande. Ärendet har beretts av rådets kansli med biträde av rådets sakkunnige Ingvar Persson.

Carl-Reinhold Bråkenhielm

Ordförande i Kärnavfallsrådet